

תולדות עם ישראל בדורות האחרונים

לבתי ספר דתיים

יחידות ו'ט'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון — (17×4) — 68 נקודות

פרק שני — (16×2) — 32 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: הבא בתשובותיך עובדות, ואל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

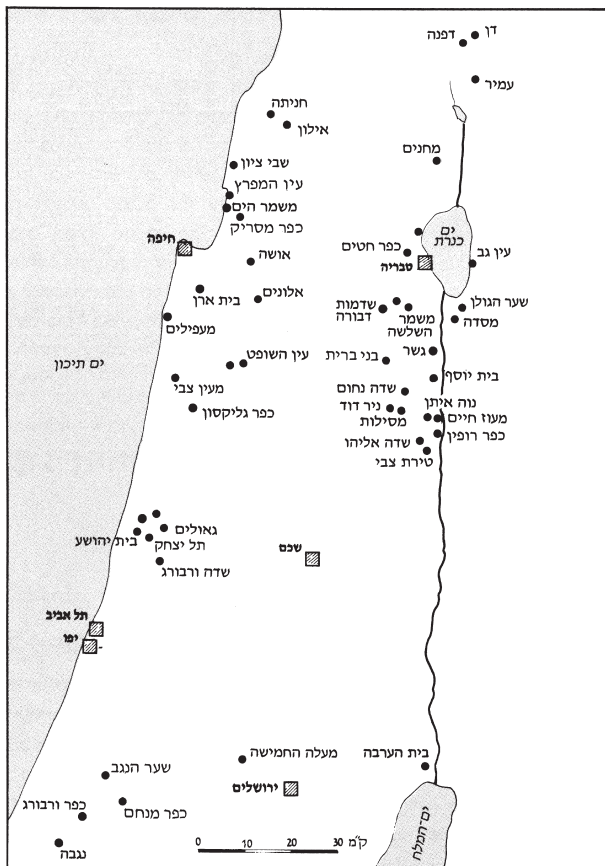
/המשך מעבר לדף/

השאלות

פרק ראשון (68 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-6 (לכל שאלה – 17 נקודות).

1. הסבר את משנתו הרעיונית של הרב ישעיהו שפירא (האדמו"ר החלוץ), וציין שני שינויים בחייו המבטאים את משנתו.
2. הסבר שני גורמים למאורעות תרפ"ט.
הסבר מדוע גם לשלטון הבריטי היה חלק באחריות למאורעות.
3. לפניך מפה של ההתיישבות היהודית בשנים 1936-1939.

ההתיישבות היהודית בשנים 1936-1939 עוצבה בהתאם למטרות מדיניות וביטחוניות. על פי מה שלמדת, ציין מטרה אחת, והדגם כיצד המיקום של שני יישובים במפה משקף מטרה זו. הצג, על פי מה שלמדת, את שיטת ההתיישבות שהייתה באותן שנים. /המשך בעמוד 3/

4. הסבר את עמדת בריטניה בנוגע לבעיית הפליטים היהודים אחרי מלחמת העולם השנייה.
הצג את המסקנה של הוועדה האנגלו-אמריקנית בנוגע לבעיה זו.

5. ציין מה היה השינוי שחל בכוחות הלוחמים של היהודים ושל הערבים, אחרי הכרזת המדינה.
הסבר את הסיבה לשינוי בכוחות הלוחמים היהודים.

6. בחר בשתיים מהמדינות שנגדן נלחמה ישראל במלחמת ששת הימים.
ציין גורם אחד למתח ששרר בין ישראל לבין כל אחת מהמדינות שבחרת.
ציין הישג טריטוריאלי אחד שהשיגה ישראל מול כל אחת מהמדינות שבחרת.

/המשך בעמוד 4/

פרק שני (32 נקודות)

ענה על שתי שאלות: על אחת מהשאלות 7-8 (16 נקודות), ועל שאלה 9 (חובה) (16 נקודות).

לפניך קטע מדברי בן-גוריון על המאמץ הצבאי היהודי במלחמת העולם השנייה (31.7.1940).

קרא את הקטע, וענה על השאלות שאחריו על פי ההוראות.

המאמץ הצבאי היהודי במלחמה זו נחלק לשני חלקים נפרדים:

א. הקמת לגיון יהודי שיגויס במדינות הברית ובארצות הניטרליות (עם גרעין של יהודים מארץ-ישראל או

בלעדיו), כדי להילחם לצד בריטניה הגדולה בכל חזית שהיא. זוהי חובתנו, כמו גם זכותנו, להילחם נגד

ההיטלרזים, כאחד מעמי הברית.

ב. הקמת צבא יהודי בארץ-ישראל להגנת הארץ והיישוב מפני פלישה מבחוץ. חשוב לזכור כי גם לבריטים

יש עניין בכוח אדם צבאי יהודי בארץ-ישראל, מכיוון שהדבר יסייע להם בשמירה על עמדותיהם במזרח

התיכון.

לשני יעדים אלו יש אמנם הרבה מן המשותף, אך חשוב שנזכור את ההבדלים ביניהם: בכל הנוגע להקמת

הלגיון היהודי, אין צורך בקביעת תאריך מוגדר. כל זמן שנמשכת המלחמה, אפשר וצריך לעשות מאמצים

כדי שתקום יחידה יהודית שתילחם לצד צבאות הברית. לעומת זאת, הקמת צבא יהודי בארץ-ישראל חייבת

להיעשות לפני שתהיה פלישה לארץ-ישראל. הכישלון להקים בעוד מועד צבא יהודי בארץ-ישראל, פירושו

עלול להיות חורבן גמור של היישוב. בגלל העובדה הזו אפשר גם להניח שהבריטים יאפשרו ליהודים להגן על

עצמם. זאת משום שאם יושמד היישוב, אזי בעיני העולם תוטל מלוא האחריות לכך על הבריטים.

(מעובד על פי יוסף הלר, במאבק למדינה — המדיניות הציונית בשנים 1936-1948,

מרכז זלמן שזר, ירושלים תשמ"ה, עמ' 293-296)

ענה על אחת מהשאלות 7-8.

7. על פי דברי בן-גוריון, מהי המשימה הצבאית הדחופה ביותר, ומדוע היא כה דחופה?

8. בן-גוריון הניח שבריטניה תאפשר בסופו של דבר להקים צבא יהודי בארץ-ישראל.

מה הם שני הנימוקים שהוא מביא להנחה זו, על פי הקטע?

שאלת חובה

9. על פי הקטע, מהי המטרה של הקמת לגיון יהודי שיילחם לצד בריטניה, לדעת בן-גוריון?

על פי מה שלמדת, ציין מטרה נוספת של הקמת לגיון מסוג זה.

ציין התארגנות צבאית אחת של היישוב לצד בריטניה, והסבר כיצד התארגנות זו נועדה לממש

(או מימשה) את שתי המטרות הללו.

בהצלחה!